

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fillér.
 Hirdetések díja:
 □ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok különárkedvezményben részesülnek.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Földes Ede
 Könyvkereskedése
 Bethlen-utca 2. sz. alatt,
 hova úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések természetesen küldendők

Nyílt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Husvét.

Üdvözlég, kikelet szárnyain érkező, életet hozó szent ünneppal, emberek vágyakozásának koronája, szent husvét! Forrása a vigasztalásnak, a tette kész akaratnak, az erőnek, az ember méltóságának és a szellem fenségének. Kijelentése mindannak, a mi a halandó emberben elmulhatatlan örök, isteni.

Feltámadás. Halhatatlanság.
 A mi felséges álmod ember valaha álmodott: valósággyá lett e kijelentésben. A mit csak sejtett valaha a szív, a mely a szeretet önfeláldozásának hosszu küzdelmét végigszenvedte: ebben az evangéliumban megtalálta örök jutalmát. Midőn hangzik az angyal szava: *nincs itt az Úr, feltámadott!* — millió szenvedés, ezerannyi sóvárgás, mindmeggannyi epedő szív dobban össze egy nagy, egy megmagyarázhatatlan, egy felséges örömben, mert elégtételt nyert mindaz, a mi jó, a mi igaz, a mi isteni. Ma a szenvedő igazság, a meggyalázott ártatlanság, az eszmék megelevenítő ereje ül diadalt a hazugságnak kárhözatos dícsősége, a hatalmasok világ-hódító parancsszava felett. Feltámadott!

Az új divatu tudományoskodás az emberiség szívéből ki akarja lopni ezt a hitet; össze akarja zuzni az álköszökdások hamis fegyvereivel az eg fele törő emberi léleknek jobb felet. Miért? Vajjon szilárdabb lesz-e az erkölcsi világrend; boldogabb lesz-e a föld; jobb és nemesebb lesz-e az ember, ha arra tanítják: hogy nem több, mint a puszták ordító oroszlanja, mint a reugeteg farkasa, s élete is csak mától holnapig tart? Boldogabb lesz-e az ember, inkább meg fog-e felelni magasztos céljainak, ha azt mondják neki: egész valód csak a ny a g, mely feloszlik a mindenségnek örökített műhelyében; a lelked, az — s e m m i? Boldogabb lesz-e, ha arra tanítanak, hogy édes anyám dajkadala, mely bölcsőm felett megzendült, csak rögeszme; önfeláldozó szeretete csak állati ösztön, és az en soha el nem muló hálám csak beteges képzelődés? Boldogabb lesz-e a világ, ha arra tanítanak meg, hogy ne ismerjek testvért, rokont, barátot; ne tápláljam szívemben a hazaszeretet rajongását; ne szolgáljak az igazságnak, ne védelmezem az erényt, az ártatlanságot; az öntudat, a lelkiismeret megnyugtató szava, a kötelességteljesítés: mind-mind csak betanított szó, ábránd, hazugság. A valóság a fő. Életünk abból áll, a mit kézzel megfoghatunk. Léte-lünknek célja a haszon, az önérdek. Minden egyéb csak árnyék, mely elenyészik. A mennyboltozat csillag-

világa, a levegőég balsamos illata, a rétek bársonya, a mezők hullámzó kalásztengere: mindez csak az anyag törvénye, a mely azért van, hogy elmuljék. Hit, remény, szeretet, melyek eddig megszenteltek az életet; erőt adtak dolgozni, tűrni, szenvedni; vigasztalást, hogy könnyűinket letöröljünk; felhívották a mennyország kapuit és részeseivé tettek az örökéletnek, a halhatatlanságnak, Isten szellemének: mindez csak aberratio, tevédes, babonás dajkamese, melylyel siró gyermekeket csitítanak.

Pedig, ha a madarat megfosztod szárnyaitól: nem tud a levegőégbe felrepülni. Ha a lelket elszakítják a a mennytől, akkor az embernek le kell mondania isteni voltáról; akkor nem lesz ember többé; akkor, míg szeméit a földön hordozza, efeledkezik arról, hogy tulajdonképeni célja, vágyainak és reményeinek koronája: a menny. — Ha a tagadás szelleme hajtja igájába az embert; ha csak a testnek, az anyagnak él; ha jobbik felet, lelket, szellemi életét eldobja magától: akkor megtagadja mindazt, a mi az emberiség életében eddig szép, magasztos és nemes volt; ha megtapodja kedveseinek sírját, gúnyt űz az igazság vertanúiból: az lesz a világ vége, a megsemmisülés, a Nirvana, és kezdődik az utolsó ítélet.

Ha a Názáreti fel nem támadott: akkor nincs halhatatlanság, nincs örök élet; akkor az egész kétezer esztendő keresztyénség egy nagy hazugság, és mindaz, a mit ez idő alatt annak nevében ezernyi templomokban prédikáltak; mindaz a sok könny, a mit általa, felszárítottak; mindaz a sok jótétemeny, mit általa veghezvittek; mindaz a sok és nagy szeretet és hit, mely beöle fakadt, a mely áldó sugarait széthintette a világon, a mely átalakította az emberi társadalmat, belenyúlt a szívekbe, szertejárt és jót tett: mindez amítás és csalás; — és millióknak hite, és mindazok a remények, melyek a keresztyén vallás által tápláltak: csalóka delibabok; és mindazok az ígéretek, a melyek az örökélet felől nekünk tettek: csak üres biztatások, érteletlen szavak?!

De nem! Az élet örök. A Názáreti feltámadott!

A tavasz omló sugara némaságban is ékesen hirdeti, hogy az Isten világában nincs halál, csak élet. A virág, mely kitért a kelyhet; a csevegő patak, melynek lágy öléen elolvadt a jégburkolat; az egész nagy természet, mely a mindenség Alkotójának parancsszavára az életnek annyi ezer nemét hordja kebelén, — tanít, hogy

minden változik, de semmi el nem mulik. A sirokbau csak almodik minden, és, miut a fejfákat ölelő folyondar, a lélek is mind magasabba tör, míg Istenhez el nem ér.

S az emberi léleknek tanubizonyásgtetele még hatalmasabb.

Ott állunk az élet küzdelmeiben, forgó zuhatagában. Csak a szükség-e az, a mely munkára ösztönöz? Csak a földi jutalomnak reménye, csak az embereknek tetszése? Ez mind csak külsőség; a valódi indító ok bent van a lelekben, abban a tudatban, hogy legnemesebb műveink, legszentebb indulataink az örök életben nyerik meg méltó jutalmukat. E hit volt forrása minden nagyoknak, minden nemesnek, a mit az emberek valaha cselekedtek. Ez a hit védte meg az embereket, hogy az egész föld egy nagy jalkiáltassá ne változzék a szenvedett méltatlanságok sulya alatt. Ez a hit csak oltárokat emelt a legfelségesebb czelok dícsőítésére és előmozdítására. A próféták, az apostolok, a megváltók, kik e hitért áldozták fel életüket, az örökéletnek, a halhatatlanságnak állítottak templomokat, hogy a kik oda belepnek, hallják a vigasztalásnak, az erőnek felemelő és biztató szavát.

Miért akarja hát ama hamis bölcsesség elvenni ezt a hitet az emberiségtől? Talán a pénzen fogadott dajka jobb apoló lesz, mint az edes anya? A zsoldos katona vittebb, mint a thermopilei hősök, vagy a Makkabeusok, kiket a hazaszeretet lelkesített? Az iparos- vagy kereskedő-segéd több hasznot fog tenni a világnak, mint a költő, ki nem napszámos-munkát végez, hanem szettördeli szívét és oda dobja, hogy még a legszegényebnek is legyen egy gyémántdarabja? Talán a föld boldogabbá fogja tenni az embert, mint a mennyország?

Nekem ez a tudomány nem kell! Mikor felettem oly hivogatólag ragyog a menny, nem akarom fejemet lecsügesztve hordani. Mikor bennem a lélek örök életért kiált; mikor szomjúhozza az igazságot, a szépet, jóert, az eszmékért való küzdelemnek felemelő terhét: nem akarok Isten szava ellen tusakodni. Csodálattal hajlok meg egy kis virág előtt; bámulom a hangya és méh szorgalmát; megdöbbsz a mennydörgés fenségére; álmélkodom a modern tudomány nagyszerű haladásán, csodás vívmányain: de oly örömet adom át lelkemet egy kezszerítésben azoknak, a kik engem szeretnek, a kiket én szeretek; imádkozom boldogságukért és ha eljönnek

TÁRCSA.

Husvétii hála.

Mindenható! létünk örök Adója,
 Ki szólsz, s szavadra lét, élet fakad,
 Kinek gondos kezéd eltűnket ójja,
 S megsemmisíthet egy parancsszavad:
 Dícsőség térjen tőlünk nagy vedre,
 Rebegjen gyarló ajkunk éneket.
 Szálljon fohászuk megnyílt egedre
 Végtelen Jóság, örök Szeretet!
 Nagyobb kegyelmet nem tehetél velünk:
 Engedted, hogy veled örökre éljünk.

A nagy titokról, melyet bölcseségből
 Halandó szemünk elől elfedél, —
 Ha sirba szálltunk, végtelen kegyedből
 Lehull az átláthatatlan szemfedél.
 S míg száll a halhatatlanságba lelkünk,
 Karoddal átölelve tartod azt.
 — Még akkor is, midőn a sirba térünk,
 Csak életet, csak üdvöt osztogatsz.
 Mily édes érzés: üdvözülni Benned,
 Lelkünk vágyó szemével látni Téged!

Örökre élni boldogan Te véled
 Mindenható, Megtartó Istenünk,
 És szellem-ajkon zengni bölcseséged:
 Óh, adható-e szebb gyönyört nekünk?
 Mily vágyva nézünk fel a Golgothára,
 Leborúlva a szentelt sír előtt;

S míg szellemünk a föld porát lerázza,
 Magunkhoz hívjuk — esdve kérve — Ót:
 Jövel, én edes Megváltóm, szerelmem,
 Vidd fel a halhatatlanságba lelkem!

Borsodi.

Alvincz.

— Magyarország erdélyrészi ötven mezővárosainak egyike. —

— A „Közérdek” eredeti tározója. —

(Folytatás.)

Bár egyes fejedelmek és királyok az Anabaptisták illetőleg morva-testvérek kiváltságait s szabadságait megerősítették, de még is Bethlen G. halála után mindinkább kedvezőtlenebb lett állapotuk. Előre adómentességtől fosztattak meg, azután különféle terhek hordozására is szoritattak, minek következtében folyton fogytak egyesek eltávozásával.

1631. június 5-en országos törvény által megtiltott nekik: hogy műveiket a szászok közé vihessék eladni, még vásárok alkalmával is.¹ 1635-ben hozott 26. t.-cz. kimondja az Anabaptisták egy ideig türesét.²

Azután Rhédey Fer., Barcsay Ákos, Kemény János és Apaffy Mihály alatt adó alá is vétettek.

1660. jul. 5-én az Anabaptisták Communitására 1000 frt adó rovatott ki. Ugyanazon év okt. 20-án pedig 2000 Thallér.

1662. okt. 20-án 19. Art. határozott: hogy az Anabaptisták fejenként 2 thallért fizessenek.

¹ 1765., 1767. évekről hátralelben levő Cameral-taxát a Thesaurarius 1768. aug. 8-iki rendeletével felhajtani parancsolta a Märischer-

Cameratica taxát is kellett fizetniök, mint egyes végrehajtási iratokból kitűnik.¹

1744-ben 22 családra voltak leolvadva.

1744—1757-ben egy kézemű levő eredeti névjegyzék szerint, Alvinczen még következőknek voltak családjaik: Rodt Mertell (Róth Márton), Wibf Michell (Wimpf, Vipf). Star Johan fazakas, Wibf Andres, Zillich Jakab, Wendler Rareth, Rohr Joseph, Schingler Áron, Schwarzl Andres. Schingler Ysag, Porzt Jerimes, Wibf Johannes, Berh Johanes, Hartler Janga, Wibf Heirich, Schingler Hainsy, Dankbekh Aberham, Rohr Michell, Rlla Sallmon, Stall Johannes, Zettler Paul.

1764-ben előfordul a fennemlítettken kívül még: Guor Joseph, ki az anabaptisták előjárója s tanítója (papja) volt. 1765-ben Zinck Wentzl asztalos, Schaufelberger Ulrikus seconomus és Simon Laurentius.

1768-ban Gutter (Guth) Samuel Haushalter, Web Johon, Gentner Carl Richter, Rum Michl, Hoffer Mathias Strausin Elisabetha, Strausin Christina, Egoterin Anna, Hamlacher Hans († 1765.), Wimpf Jánosné Anna (1764—1771.) 5 gyermekevel.²

Ezek közül leginkább kiemelkedett: a Wimpf (Vipf) család; melyből Wipf József 3 évtizeddel ezelőtt szebeni k. kath. Terézvárházi ellenőr, később számvivő volt, (szül. Alvinczen, 1806-ban, megh. N.-Szebenben, 1869.), kinek családja volt szives 17 drb okmányt nekem átadni, melyek a morva testvérek multját véve nevezetes adatokat foglalnak magokban.

Az Anabaptistáknak a kath. egyház ke-Gebrüder, oder Wiedertaufer-eken. ² Ügyében felvett jegyzőkönyv érdekes adatokat tartalmaz.

a megpróbáltatás napjai, ha koporsóra, sirra kell leborulnom: akkor feltárlom előttem az örökélet és megvilágoslat a hit, hogy látjuk egymást egy boldogabb hazában. Mert a Názáreti feltámadott!

Ezt a hitet oda nem adom a teremtett világ minden aranyos koronájáért. Azt a megnyugvást, a mit ez a hit ad, fel nem cserélem a tudósok nyugtalanító bölcseségeért. Mert a tudósok majma és majomból lett embere elvész, megsemmisül; de az én emberem, ki Isten képeire teremtett, ha szegény, ha gazdag, a börtönben és a trónon, él mindörökké. Mert nem a mai napért él, nem az elmulandóért, hanem az örökkévalóért, az eszméért. És mutassatok az emberiség történetéből csak egyetlen eszmét, mely meghalt, mely eltemetett, és a melynek sirja felett ne hangzott volna ama husvétii szózat: nincs itt, feltámadott!

Ez a hit az emberi léleknek egekbe törő vágya. És e vágy a husvét története, mely örök időkre bevilágítja, s magasztos tettekre hevíti az embereknek lelkét.

Tóth Gyula.

Észrevételek.

Gál Sándor tisztelt képviselőtársam, mint az „Ujság”-ból olvasom, a Nagyenyeden tartott négyülésen követezőleg szíveskedett az én polgártársaimat ellenem ingerelni: „Megmondotta-e nektek képviselőtök a választáskor, hogy katonát kernek még?” Hát azt kérdelem én Gál Sándor t. kollégámtól: megmondotta-e ő ezt az ő választóinak? Dehogyan mondta! Hiszen sem ő, sem én nem tudunk 1901. őszén a katonai törvényjavaslatokról s így sem mellette, sem ellene nem lehetett nyilatkozni; tehát akkor minek használna valaki ilyen furcsa fogást én ellenem, a mikor ez a fogás ő ellene szólhat?!

Azt írja továbbá az „Ujság”-nak a valóságot bölcsen elhallgató tudósítója egy kis maliciával, hogy én „erre az a kálomra” t. i. a négyülés alkalmára — elutaztam Nagyenyedre. Quasi megszöktem! A tény pedig az, hogy én a megelőző vasárnap reggel érkeztem Budapestre Nagyenyedre Szász József tisztelt alispánunk jubileumára s a jubileum befejezése napján, hétfőn este már visszautaztam többi képviselőtársaimmal együtt, kikkel csakis ezen szép ünnepélyre rándultunk le.

De különben is úgy polgártársaim, mint én megszoktuk hallgatni a különböző véleményeket; ha lehet: egyeztetjük, ha pedig nem lehet: hát akkor sem ver-

jük be egymás fejét, se nem szoktunk megszaladni, se mászt megszalasztani.

Nehéz időket, komoly küzdelmeket eltem én át az én polgártársaimmal együtt: ne akarjanak tehát köztünk idegenek, kiknek e varmegye s e város küzdelmeiben és szenvedéseiben semmi részük se volt, felreértést támasztani, mert annak bizony okos ember nem ül föl.

Török Bertalan.

Rákóczy-ünnep.

Most kétszáz éve jött az üzenet messze Lengyelországból a nagy Rákóczytól: „A régi sebek főlzakadoznak újra!”

Most kétszáz éve küldte a szent zászlókat: „A hazaért és szabadságért!”

Most kétszáz éve léptek át a mármarosai bérceket a csapatai, melyek a hazájuk szomorú sorsa fölött bánkodó magyarok ezreinek, százezeinek csatlakozásával felemeltes nagy sereggé nőttek...

Most kétszáz éve az Ő nevet zengte minden ajk, az Ő dicsőségét harsogta minden tőrogató, az Ő induló hangja mellett rohantak ezrek meg ezrek vakon, halálmelegvetéssel a csata tüzébe.

A két századon által elfelejtett tőrogató megszólalt újra. Szívek mélyébe markoló hangja oly időről regél, harsog, sir nekünk egyszer szilaj, máskor bánatos dalokat, melyek szomorúak, gyászosak, de mégis — nagyok voltak!

S mi megértjük, ajkunkra vesszük azokat s hangjuk mellett fájó szívvel vesszük észre, hogy egy régi törvényünket, mely Rákóczyt hazátlaná tette, még mindig nem töröltük el! Szívünkbe nyilallik a hálátlanúság égető vádja: a nagy Rákóczy mindent föláldozott, hogy hazát adjon nekünk s mi semmitsem, hogy hazát adjunk az ő hontalanul nyugovó hamvainak.

A budapesti egyetemi és főiskolai ifjúság lelkéből már előtört a nemesebb érzés. Március 20-án, a véres enlekezeti szent napon ünnepélyes fogadalmat tettek a nemzet szent sirjánál, hogy haza hozzuk Kossuth Lajos nagy elődjének, a szintén hazátlaná vált nagy Rákóczyt a hamvait: hadd pihenje a szabadságnak két lánglelkű, a magyarok Istenétől küldött vezére egymás mellett örök nyugodalmát...

A szent hamvak hazahozatala fényes diadalmenete lesz a magyar szabadságnak. Fényesebb, min az, melyet a fegyverek vívának ki számára. A nemzet szíve egy szent érzésbe fog összeforrni, midőn a magyar

ifjúság nagy küldöttsége a haza jobbjával elmegy a Márvány-tenger partjára. A nemzet várni fogja, mint Lengyelországból egykoron, s itt az ország szívében nagy ünnepségekkel elvisszük a szent porokat Kossuth Lajos mellé.

Nemzeti mozgalomnak kell erre a célra megindulni. Gyűjtést kell indítani a nagy szabadsághős hamvainak hazahozatala érdekében. Budapesten a jövő hónapban ünnepet rendez az ifjúság a főúri és művészvilág részvételével. Kövessük a szép példát mi is erőnkkel telhetőleg!

Vegyes hírek.

— **Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket megújítva bennünket továbbra is támogatni szíveskedjenek.**

Munkatársainkat, különösen vidéki levelezőinket pedig arra kérjük, hogy vidékükéről szóló közérdekű hírekkel és közleményekkel minél gyakrabban keressék fel szerkesztőségünket.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Dr. Árvai Gyula úr fejezeti tisztviselőt a szegedi orsz. fejezeti bizottsághoz gondnokká nevezte ki. Gratulálunk.

— **Konfirmáció.** Figyelmeztetem mindazon reformált vallású növendékeket, kik a folyó évben konfirmálni óhajtanak, hogy a konfirmációi oktatás a husvét utáni első hétfőn: április 20-án reggel 7 órakor veszi kezdetét a templomban. Felhívom tehát a konfirmálni óhajtókat, hogy a jelzett időben jelenjenek meg a templomban beiratkozásra, de addig keresztlevelüket, vagy legalább egy a nevüket, születési és keresztelési idejüket és szülőik nevét hitelesen magában foglaló jegyzéket szerezék be, hogy április 20-án annak bemutatásával jelentkezzenek, mert ezen bizonyítékok benyújtása nélkül semmiképpen se konfirmálhatnak. Jancsó Sándor, konfirmáló lelkész.

— **Unitárius istentisztelet.** Folyó hó 13-án ünnep másodnapján délelőtt 11 órakor a helybeli leányiskola egyik termében urvasora-osztással egybekötött unitárius isteni tiszteletet tart tiszteletes Gál Miklós torockószentgyörgyi lelkész.

— **Az Önkéntes Tüzlő-Egyesület** f. hó 13-án tartja rendezévi közgyűlését. Ez a közgyűlés jelentőségre nézve nevezetesebbnek ígérkezik más hasonló gyűléseknel. Itt nem csak egy év működéséről való beszámolásnak lesz helye; hanem egységes, életre hívó

belébeni térítése, II. József császár egykori nevelője Bajthay Antal püspök alatt, az apostoli buzgósága Delpini Theophil János jezsuita által eszközöltetett, mi 1764—1765 tájt már végre is volt hajtván, mint azt következtetni lehet özv. Wimpf Jánosné N. Anna ügyében 1771. június 13-án felvett jegyzőkönyv egyes pontjaiban felhozottakból De abból is, mivel Delpini, Mária Theresia gyóntatóatyja, Parhammernek ezen híres tanítványa, már 1765-ben a nagyszabeni k. kath. Terézvárházát kezdeményezte sőt 1767. eljén már Mária Theresiahoz emlékiratot is nyújtott be a jelzett intézet létrehozása ügyében személyesen menvén fel Bécsbe a nagylelkű királynéhoz. — Ő 1765-ben a királyné magas meghagyása folytán már N.-Szebenben több árvát kezdett felvenni az intézetbe, kikről a királyné gondoskodott.¹

Wimpf Jánosné, áttérését az Anabaptistáknak követőképp beszéli el 1771 június 13-ki jegyzőkönyvre adottakban: Hat-hét évvel ezelőtt, tehát 1764—1765 tájt, két kath. misszionárius jött Alvinczre, bűnbánati beszédeket tartottak s tudatták: hogy az Anabaptisták r. katolikusok fognak lenni. — Egy néhány kivételével azok is lettek. Guor József anabaptisták vallási előjárója (papja) mivel át nem akart térni, a misszionárius által Kolozsvárra a jezsuitákhoz küldetett; a honnan 1 1/2 év múlva jött haza. — Azon 4 személyt, a kik az anabaptista vallásban maradtak meg, a királyné „extra suas ditiones migrare clemeter statuerit.”²

A kath. vallásra tért morva testvéreknek 1764-ben már volt kath. iskolájuk. Az iskolaépület 1765 nyarán épült.

Delpini nemcsak a kath. hitre térítette a morva test-

¹ A n.-szebeni r. kath. Terézvárház értesítője 1897—98 évről 5. l. — ² Com. Gubernialis. 1764. ápr. 9-ről Peseript. — ³ Megvan e protocolum régi iratgyűjteményemben.

véreket, hanem nekik valódi atyjok is volt. — Üdvös társulati szabályokkal látta el; hathatós közbenjárásával kieszközölte Mária Theresától, hogy kiváltságait és szabadalmait mint katolikusoknak megerősítette 1767-ben, sőt új kegyek és szabadalmakkal is gyarapította. — 1768-ban Delpini iratba foglalta „Protocolum der catholischen deutschen Gemeinde in Alwintz” című könyvében³ a morva testvérek kebléi törvényeiket és statútumaikat is. — Melyek szerint ők társaságok részére bíró, vagyonekezelőt (Güterhaushalter) s két ülnököt (Beisitzer) választottak minden év január 1. 2-án. A 24 gazda a bíró a két ülnök közül választotta szótöbbséggel; vagy ha a közönség meg volt vele elégedve, meghagyták jövőre is. — A tanító (Schulmeister) volt a jegyző, jegyzőkönyvvezető. — A vagyonekezelőt a bíró és 2 ülnök választotta. Ha valaki kihágást követett el, azt az említett előjáróság a vár drabantjával elzárathatta. Felfolyamodás a város bírójára Thesaurarius-hoz történhetett. A Bethlen G. által adományozott curia nobilitaris-hoz tartozó házhelyek, földek s kaszálók 24 egyenlő részre osztottak fel; kivéve a szőlőhelyeket. A családapának ha több fia volt, az idősebbre szállt az örökség; ha gyermeke nem volt, az idősebb leányra stb. — Jóllehet, hogy Delpini 1765-ben már az alakuló nagyszabeni Terézvárház ügyével foglalatzkodott N.-Szebenben, de a megtért morva testvérek főbb dolgait is vitte 1770 márcz. 25-ig,⁴ mint egyes okmányok mutatják.

A Bolgároknak alvinczi, borbereki letelepedése a XVII-ik század végén történt.

A kik Bulgáriának Cziprovác, Copivolác, Zelesna és Klisina, Sophia közelében fekvő városából menekültek be Erdélybe 1690-ben. Mely városokat 1688-ig gazdag bolgár és arnaut kereskedők lakták, a kik Leopold

részére állottak át a törökkeli hadakozás alkalmával Belgrad elfoglalásakor; s Tökölly ellen is harcoltak. A porta védekezésében magát látta megtámadva általok, fegyveres erőt küldött ellenük; mely borzasztó gyilkolást és pusztítást vitt véghez a fennemlített városokban. A honnan menekülők közül valók az alvincz-borbereki letelepült bolgárok a szent Ferencz rendi szerzetes lelkészeikkel együtt,⁵ a kik Oláhországon át Erdélybe jöven, itt előbb egyes falukban s 1691-ben N.-Szebenben voltak elszórvódva; míg végre Leopold király őket 1697 március hóban, azután 1700-ban Gyulafehérvár és Dévára, s a folytonos háborúk folytán lakósaiban nagyon megfogyott s javaiban igen elpusztult Alvinczre, mint fiscalításra telepítette le kereskedés uyítás végett;⁶ külön kiváltsági levelben részesültek és szabadalmakkal ruháztattak fel.

De Alvinczről a bekövetkezett Rákóczy-fele mozgalom és háborúk elől egy része Oláhországba, a más része védettebb helyekre, mint Gyulafehérvár, Déva és Nagyszabembe futott.⁴

1711-ben a Rákóczy mozgalom lecsillapultával, alvinczi telephelyökre többen visszatértek, kik Oláhországba húzódtak volt ki a Sz. Ferencziekkel együtt, a kik bolgár barátoknak, vagy Kapisztrán-szerzeteseknek is nevezettek. S előbbi helyeiket, I. Lipót császár és királynak 1700-ban kelt okmánya alapján visszafoglalták.⁵

¹ Midőn a nagyszabeni kir. kath. Terézvárház gondnoka és igazgatójának nevezetével ki Mária Theresia által. Miscell. fasc. VII. nr. 42. — Cista II. fasc. 7. — ² Benkó: Trans. T. I. p. 498—499. — ³ Test. Comm. bulg. Alvincz 1772, sub Nr. eppoli 443. — Copia Protectionium genti bulg. Cibinii degenti a Comité Veterani gen. comandante a. 1695. collotarium subeodem nro. eppali. — ⁴ Kövály: Erdélyország statist. 195. l. — ⁵ Ropp: Magyarorsz. helyr. tört. III. K. 196—197. l.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZŐ IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

fordulatnak, gyökeres változásnak kell történni. Ennek a testületnek nem szabad meghalni, még csak szunynyadozni sem. Anyi nemes önfeláldozás, lelkesedés és munka fűződik ezen testület 30 esztendő múltjához; oly fontos közbiztonsági és humanus érdek követel tőlünk a jelenben ezen tisztas mult iránt való elismerést és hozzá méltó szolgálatot: hogy ez elől a városnak szép, jó és nemes eszmék iránt fogékony polgárai ki nem térhetnek. Folkérjük városunk lelkes polgárait, vegyenek részt minél nagyobb számmal, minél lelkesebb munkával ezen érdemes és első sorban szükséges egyesület megmentésének, életrekeltségének és felvirágoztatásának munkájában.

— **Az építendő új állami fiúiskola** épületének pályatervét, számszerint 22 db, a városi tanácshoz beérkezvén, értesítjük az érdeklődő közönséget, hogy azok a husvétii ünnepek alatt (hétfőn és kedden) a városház nagytermében kiállítva a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— **A Nagyenyedi Iparos-Önképzőkör** 1903. április hó 13-án, husvét másodiknapján, pentzára javára, saját (egészen újonnan atalakított, acetylen-világítással berendezett) nagytermében, daloskara közreműködésével zártkörű Műsoros Tan czestélyt rendez. Belepti díj: személyenként 1 korona, családonként 2 kor. 50 fillér. Jegyek előre válthatók Földes Ede könyvkereskedésében és Pánczél József fodrásztermében. Kezdeté pont 1/28 órákor. Műsor: 1. Énekel az Önképzőkör dalkara. 2. Szaval Gerendi Albert. 3. Kettős ének. Énekl: Paulini Irén k. a. és Gazdag Geza. 4. Valami hibája van. Vigjáték egy felvonásban. Személyek: De Lunar André, orvos Gazdag Geza; Cecilia, neje Ludvig Kata k. a.; Balancourt magánzó Gerendi Albert; Nanette, szobalány Rethy Anna k. a. 5. Kuplet énekel Biró József és Csavassai Gyula. 6. Énekel az Önképzőkör dalkara. Műsor után táncz.

— **A tanítás nyelve.** A görögkeleti érsekmetropolita, hivatkozva az erdélyi ref. ig. tanács ama rendeletére, mely szerint ez a szászvárosi kollegium épületében a hittannak román nyelven való tanítását eltiltotta, ismételtlen kéri a rendelet visszavonását. A fenálló rendszabályokra tekintettel azonban az eredeti rendelkezés fenntartott, sőt körlevélileg a többi intézetek is figyelmeztettek hasonló eljárásra.

— **Az alsófehérmegyei tanító-egyesület** központi köre f. évi április 21-én d. e. 10 órákor Tövisen az állami iskola helyiségeben rendes körű ülést tart, melynek tárgysorozata: 1. Nyilvános tanítást tart az V-ik elemi osztályban Bedőné Bánffy Emília áll. isk. tanító. 2. Tárgy: Olvasmány tárgyalás. 3. Elnöki megnyitó. 4. „A tanító-gyűlésekről” — felolvas Lukácsné Balázs Józsa áll. isk. tanító. 5. „A tanítóképzők új tanterve és az elemi népiskola tanterve közti kapcsolat” — értekezés. Tartja: Hegedűs Zsigmond képezdei tanár. 6. Indítványok, előterjesztések.

— **A tüdővész.** Ezen rettenetes betegségtől való óvakodásról s ennek módjairól részletes füzetet adott ki a m. kir. belügyminiszterium. Népszerű nyelven, meggyőzőleg bizonyítja, hogy a tüdővész ragadós betegség; hogy a jó levegő jó táplálkozás, mértékletes élet és pontos tisztaság a legjobb orvosszerek ellene. A füzet ingyen kapható a városi tanácstól.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** f. hó 3-án tartotta rendes közgyűlését. A nemzetközi áruforgalmazási szerződés 13. 14. 15. pontjaira nevezve előnyös módosítás fogadtatott el. A kamara feliratban kéri a minisztert munkaközvetítő-intézet felállítására; 2000 koronával segélyezni az iparossegéd- és tanucz-munka kiállítását; köszönetet mond dr. Haller Károlynak az iparosok számára rendezett népszerű előadásokért; pályázatot hirdet egy 600 és két 1350 koronás ösztöndíjra; kéri a régi 20 és 10 frankos aranykának a forgalomból való kivonását; az Émke iparpártoló akcióját melegen üdvözli s a kereskedők figyelmébe ajánlja; a drombári kompnak állandó hiddal való kicserélést helyesli s mérsékelt hídvémet engedélyezhetők véleményez. A nagyenyedi szabó-iparosok részére a keresk. miniszter szabaszati tanfolyamot engedélyezett.

— **Hirdetési táblák, vagy oszlopok** kellenek városunkban. A falakat ugyanis sok helyütt annyira össze piszkítják, rutitják az egymásra ragasztott s letépett hirdetések, hogy a jó ízlést nagyon sértik. A hirdetési táblák nehéln mintatár kiadásban láthatók, kívánatos megnövelésük s általánossá tételük.

— **A gyulafehérvári műkedvelők** 1903 április 13-án (husvét másodiknapján) az „Európa” szálloda dísztermében részben a létesítendő „Műkedvelő társulat”

alap javára és részben a gyulafehérvári állami népiskola szegény tanulóinak felruházására színi-előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Kezdeté 7 es fél órákor. Helyárak: I. rendű zártszék 1 kor. 60 fill. II. rendű zártszék 1 kor. 20 fill. Állóhely 1 kor.

— **Székely adomák.** Métt nem házasodol komé? kérdik a szekely legénytől. Azétt, met a kinek van esze nem jó hézzam, bolond pedig nekem sem kell.

Tugygya az égedelem, hogy mi a fekete fene van evel a köjökkel! Nem győzőm gunyaval. Ne, most es ojan a narrágja mint a Szent Anna tava. Mit mond ke? Ojan hát, — feneket len.

— **Látni fognak a vakok.** A tudomány és a technika, egymással karöltve haladva, az utóbbi néhány esztendőben egész sor csodával lepte meg az emberiséget. Tíz esztendővel ezelőtt még fogalmunk se volt arról, hogy akad apparátus, amivel át lehet világítani az emberi testet, vagy arról például, amit Marconi megselekedett, hogy vezeték nélkül is lehet telegrafálni. Ilyen csodálatos találmányok után nem szabad hihetetlenül rászni a fejünket, ha újabb csoda születéséről hallunk. Tényyné valnak a csodák, akármilyen hihetetlenül hangzanak is az első szóra. A hihetlenségük tudniillik nem a kivihetlenségükben, a lehetlenségükben rejlik, hanem abban, hogy a mi agyunk nem képes fölnni azt, ami a tudós laboratóriumában már egy csöppet se megy csodaszámba, hanem eredménye sok kutatásnak s nekünk idegen, nagy tudományos készütségnek. — A mit legközelebbre várhatunk, az az a csoda, hogy látni fognak a vakok. Nemcsak azok, akik megvakultak, hanem a vakon születettek is Megszűnik a legrettenetesebb nyomorékság ami mellett a sükettség, a némaság, a sántaság vagy mind a kettő, mind a három együtt majdnem, hogy egészség-számba megy. Egy francia szemle legutóbbi száma jelenti be a tudománynak ezt a szenzációját. Stiens Péter, a híres természetűdős az, aki föltalálta a módját annak, hogy hogyan legyenek látókká a vakok.

— **Angliának híres pázsit-területei** valóban igen szépek; ámde azok sem szebbek, mint Budapest sétaterének pázsitrészeit és a Margitsziget díszgyep-területei. Ugyan ki ne gyönyörködött volna már ezekben? Egy év hiányzik csupán és akkor harmincz éve lesz, hogy ezen remek pázsitokhoz a fűmagot Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten szállítja. Méttán lett oly nagy híre már e fűmagnak, hogy nemcsak a monarchia minden nagyobb parkja részére szállítja az említett czég ezt a fűmagot, hanem Német-, Francia- és Oroszországból is érkeznek tömegesen rendelések. Most midőn a pázsitfűmag vetésének ideje elérkezett, jó tanácsot vélünk adni, midőn azoknak, — kik hasonló gyönyörű, üde zöld pázsitot akarnak létesíteni, — azt tanácsoljuk, hogy szerezzenek be Mauthner-től vagy a „Setateri” vagy a „Margitszigeti” fűmag-keveréket.

— **A boldogult Kneipp páter érdeme volt az,** hogy ő hitva fel legelőször az általános figyelmet az egészségileg oly értékes malata kávera, s melyet azután Kathreiner egy saját szerű találmánya által a babkávé izével oly kitűnő módon előállított. Ebben még ma is lenyegesen különbözik ez az egyedül valódi Kneipp-kávé minden egyéb hasonló gyártmánytól, és ez okból Kneipp páter egyedül és minden időkre a Kathreiner czéget ruhazta fel azzal a joggal, hogy a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávéja részére az ő nevét és arczképét védjegyül használhassa Ennek daczára mégis a közönség hátrányára egyszerűen pörkölt árpat vagy malatát árusítanak hamisan Kneipp-kávé gyanánt. Ettől óvándó, kérjük mindég határozottan a valódi Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé az eredeti csomagokban, melyek a Kneipp páter védjegyet és a Kathreiner nevet viselik.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferencz József keserűvizet.

Csarnok.

A „fizetésrendezés.”

Motto: „Biztat, kicsit ad.”

Azt mondják önök városiak, hogy itt falun elgyepe-sedünk, a napi politikához hozzá se konyitunk.

Hát ez nem éppen a szűz tiszta valóság. Politizálunk mi is, csak a vonal alatt a vonal felett nincs

„kaucziókn”. Így a vonal alatt megjárja, ezért még konvenczió is jut neha.

Darab időtől fogva furcsa dolgokat tapasztalok. A feleségem eddig „vén medvé”-nek czimezett, most „édes öregem” vagyok. A leányaim váltig azon versenyeznek, ki fogja meg a papát „balek”-nek. A Gizi egy szőrruha, Lili egy tavaszi kabát, Hus egy nyári blus-ig szeretne megfogni.

Ha megyek a suszteremhez, idegesen ugrik fel trónusáról, kapja le a sipkáját, teszi le cigarettáját s köszön:

— Alázatos szolgája igazgató ur! mivel lehetek szerencses szolgálni? (Eddig a fülét se billentette, ha belepitem.)

A borbélyom mikor borotvált, végig szenvedtem a spanyol inkvizíció minden kínját, most meg csak akkor veszem észre a borotválást, mikor meghajítja magát:

— Kedves egészségére!

El nem tudtam képzelni, mi történhetett, hogy az emberek úgy megváltoztak.

A minap Enyedre kellett mennem. Olyan felséges csatlakozásunk van a fővonalhoz, hogy ha este 8 órákor benn akarok lenni Enyeden, úgy már fél kettőkor el kell indulnom. Igen sajnálom, hogy nem a régi lábaim vannak meg, gyalog hamarabb beérnek.

Tehát megerkezem Székelykocsárdra, szinte hanyatt dőltem, akkorát köszönt nekem a portás

— Alázatos szolgája „tanár” ur! hova méltóztat utazni?

Hát e már megint mi? gondolom magamban. Mikor 800 koronas tanító voltam, harmadosztályon utaztam, roppant hivatalos hangon utasított ki a II-od osztályu váróteremből:

— Lássam a jegyet! maga nem ide való, mennjen a III-dik osztályu váróterembe.

Később, mikor arczképes igazolvánnyal utaztam, már nyajjasabban „tanító” urnak szólított. Most meg „tanár” ur vagyok s még a sapkáját is leveszi, mintha éppen egy eleven gróffal beszélne.

Négy órát kellett várnom, időm volt elég, beszédbe elegyedtem vele

— Ugyan kerem, minék köszönjem én ezt a nagy megtiszteltetést, hiszen szegény ember vagyok. Sokat jelentő plisztással rám néz.

— Jaj kérem alásan, a kedves tanár ur, egészsi mi-voltában én előttem 300.000 forintnak a birtokosa.

Elnevettem magam.

— Elég volna öreg egy harmada is, a más két harmada lehetne én tölem akár kender-polyva is.

— Haj! rég ismerem én a tanár urat! — Egyet sóhaj. Ugy-e könyörgöm alásan a tanár ur is fizetésrendezés alatt van? Kipattan! a titok, most már értek mindent.

— Ott vagyok én, öreg, már 30 éve. Husz évig 800 koronával kinoldtam. Akkor jött a Trefort-féle 5-öd éves korpótlek. Hozsánant zengtem s rögtön meg is flyamodtam. A miniszteri válasz ez volt: „A korpótlek csak a minimum után jár, önék pedig maximum fizetése van (800 kor.). mivel 200 koronával többet élvezett, ezt 5 évenként 10%-jával beszámítjuk a rendes fizetésébe.”

— Ezt nem értem, instálom.

— Hogyne? hisz nagyon világos. Eddig rendetlen dolog volt a 800 korona fizetés, mert a minimum 600 korona, ezután már rendes fizetésem 800 korona. Ez az, a mire a magyar példaszó azt mondja: „Ott van, hol a mádi zsidó”.

A husz év elteltével még 40 korona korpótleket is kaptam. Ez a: „Nesze semmi, fogd meg jól; vidd el haza, dugd el jól”.

A következő fizetésrendezés meg így szólott: „A járási székhelyen működő tanítók előlépnek 1000 korona fizetésbe”. Megiat Hozsánna A néptanítók lapját rá-mába foglaltam ezért a jó hírért. Azonban a mig kiutaltak volna az 1000 korona fizetést, a járási székhely megszökött Csúcsról Újvárra s en megint a faképnél maradtam.

— Igen de most, instálom, nagy fizetésbe esik a tanár ur. ott van, instálom, a „Magyarország”-ban, tessék elolvadni, csak 6 krajczár az ára. (Reklám, mondják, hogy a magyar nem élelmes.)

— Adja ide, ha elolvastam, fél árban visszaadom — mondom nevetve.

Hát magok nem állanak fizetésrendezés alatt? — kérdem.

— Oh, instálom, a mi Lángunk nem lángol értünk, ennék turós lángost, mondá keserűen s azzal kiment.

Én pedig mohó kíváncsisággal fogtam a „Magyarország” böngészéséhez. Csak úgy faltam a betűket.

Tángel József

női és férfi divatúru kereskedő Nagyenyeden, tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy a tavaszi idényre újdonságai honi férfi és női ruhaszövetekben, batisztok, kretonok, szatenok, oxfordok, inlettek, zephirek, gyapjú és csipke-függönyök, ág- és asztalterítők és futószőnyegekben már teljesen beérkeztek s azok megtekintésére b. figyelmét felhívja.

Az Orsz. Gazd. Munka- és Családsegély-pénztárt ajánljuk jó indulatába. Ismeresse ezt az intézményt a nép körében. Biztosítsa családát ezen segély-pénztárnál.

Előkerítés

Gleditschia csemeték és magvak.

Ezer darab kétéves csemete ára 6 forint, elegendő kétszáz méter kerítés örökítéséhez.

A csemeték 2 éves, egy méter magas, botvastagságúak. Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövény-növény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Nagyobb és kisebb birtokok, hegy-községek, legelők, udvarok, majorok, kertek, temetők stb. a legelősebben egyszersmindenkorra kulcsal zárhatóan kerithetők körül. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető.

Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek.

Bővebb tájékozás végett szíves fenyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címzet egy levelezőlapon tudatja, hogy niúcsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordíthatnák, városban, falun, puszán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekeben áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemény foglaltatik, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Cím: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-Telep“ Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Naponta kétszer friss sütemény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét **csemege- és péküzletre** felhívni. Különösen figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő minőségű boraimat, melyeket a megyesi Czell Frigyes és fia cég pinczejéből szereztem be.

1 liter finom asztali bor	—64 kor.
1 " " pecsenye " "	—80 "
1 " " rizling " "	1— "
7 deczi csemege gyógy Küküllő gyöngye	2-40 "
3 1/2 " csemege gyógy Küküllő gyöngye	1-30 "
7 " csemege gyógy rizling	2-20 "
3 1/2 " " " " " "	1-10 "
7 " " " " " "	2— "
3 1/2 " " " " " "	1-20 "
7 " " " " " "	1-60 "
5 " " " " " "	1-40 "
3 1/2 " " " " " "	1— "

Továbbá kaphatók: naponta friss **szabai felvágottak**, valamint **csemege-sajt** és friss **székely turó**, ugyszintén **finom likőrök**, **tea-sütemény**, **tea**, **rum**.

T. vevőim szíves pártfogását továbbra is kérve, maradok tisztelettel

Beer G. Dániel,
sütő.

9 13—*

Naponta kétszer friss sütemény

Kutyfalvi uradalomban

5 db magyar bika van eladó,

a bikák 2 évet töltöttek, szépen fejlettek.

Értekezni lehet Bedőházi Pál urad. tisztartóval Kutyfalván.

143 2—4

Zárt üveges és nyitott 8 oszlopos gyázkocs mindig rendelkezésre áll.

Tángel József

temetkezési intézete

NAGYENYEDEN, Főter 4., lakás ugyanott az emeleten.

Alulírott a legmélyebb tisztelettel utalni bátorkodom intézetemnek rövid 3 évi fennállása óta szerzett azon **elismerésekre**, melyeket az eltakarítások körüli **czere-moniáknak**, pontos, ildomos, kegyeletteljes és szakavatott eljárásomért bírok, ugy a főnemesség, mint a földbirtokosság és a t. közönség részéről.

Itt szerényen legyen szabad megjegyezniem, hogy ezen elismerések és fokozódó bizalom teljes megnyerhetése és jövőbeni megtartása a n. é. közönség részéről arra ösztönzött, hogy — nem tekintve fáradság és anyagi áldozatot — intézetemet, több hazai nagy városok temetkezési intézeteinek színvonalára emeljem.

Ujjonnan szerzett beruházási tárgyaim, melyek a n. é. közönség részéről intézetemben bármikor megtekinthetők, lehetővé teszik, hogy az általam rendezett **temetéseket** a legimpozansabb menet és legszigorubb felügyelet alatt a legjutányosabb árak mellett eszközölhessem.

Mindezekből kifolyólag a legalázatosabban ajánlom magam, előforduló gyász esetek alkalmával az eltakarítás fogantatására, személyesen intézkedem minden megbízás felett és minden igyekezettel azon vagyok, hogy megbízóim teljes elismerését és bizalmát kiérdemeljem.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam Nagyenyed, 1903. márczius hó 10-én

kiváló tisztelettel

Tángel József.

103 10—*

Keszoru-szalagok.

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésőbb esetben 1.000.000 korona.

Korona

1 jutalom **600000**

1 nyer. á **400000**

1 " " **200000**

1 " " **100000**

1 " " **90000**

1 " " **80000**

1 " " **70000**

1 " " **60000**

1 " " **50000**

1 " " **40000**

1 " " **30000**

1 " " **25000**

1 " " **20000**

1 " " **15000**

1 " " **10000**

1 " " **5000**

1 " " **3000**

1 " " **2000**

1 " " **1000**

1 " " **500**

1 " " **300**

1 " " **200**

1 " " **150**

1 " " **100**

1 " " **80**

1 " " **40**

1 " " **30**

1 " " **20**

1 " " **10**

1 " " **5**

1 " " **3**

1 " " **2**

1 " " **1**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

1 " " **0**

Kiváló szerencse

TÖRÖK-né!

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi magy. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nem sokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459,000** koronát,

egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt — **75**, vagyis **1.50** korona

egy negyed (1/4) " **1.50** " **3.—** "

egy fél (1/2) " **3.—** " **6.—** "

egy egész (1/1) " **6.—** " **12.—** "

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében

küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket

kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi április hó 20-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Társa

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körut 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

" **2. Múzeum-körut 11.**

" **3. Erzsébet-körut 54.**

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa** bankháza Budapest

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekbén) } A nem tetsző förlendő.

Pontos cím:

145 1—6

Hirdetéseket!

felvesz a kiadóhivatal:

Földes Ede könyvkereskedése Bethlen-utca 2.

„Rapid“ nélkülözhetlen tisztító szer,
1 kis üveg 20 fillér.

Vorobicz Kálmán
vászon-, női és férfi divat, kézmű- és rövidáru-üzlete
Nagyenyed, Főtér (Hid mellett.)

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség szíves tudomására hozni, hogy
Nagyenyed és vidéke részére a kolozsvári

„KRISTÁLY“
gőzmosó- és tisztító-intézet

képviselőt átvettem, hol remek tisztí-
tás eszközöketek férfi- s női fehé-
neműek s ruhadarabokban.

Árjegyzék üzletemben mindenkor kapható.

Egyben van szerencsém tudatni, hogy
az idény előrehaladottsága folytán

őszi és téli árucikkeim
u. m. kelmek, barchetek, keztyűk, haris-
nyak, sapkák s más hasonló czikke-
tetemes árengedménnyel

lesznek üzletemben előrusítva.

Csak rövid ideig.

Kitűnő tisztelettel

Vorobicz Kálmán.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

Legszolidabb, szigorúan határozott árak.

Elvem. szolid haszon nagy forgalom.

7 26-*

Magyarnak **PÉCS**, Németnek **BÉCS**.

Ne küldjük pénzünket külföldre!

A legjobb órákat és
ékszereket küld **SCHÖNWALD IMRE** órás és ékszerárugyáros
PÉCSETT.

Nem tetsző tárgyakért a pénzt visszaküldöm vagy kicserélem. — Három évi jótállással.

Kitűnő szerkezetű schweizi nickel
zsebóra 3 frt.

Kitűnő járása tula horgonyremontoir
óra, aranyozott szelvényel és Magyar-
ország domborművű ezimerével 9 frt.

Valódi kettős fedelű ezüst remon-
toir óra, igen jó járású szerkezet-
tel, pompásan vésett és aranyozott
keretű tokban, ára 16 korona.
Hasonló aranyozott keret nélkül
12 korona.

Harangbresztő óra 21
cm magas, gyönyörű szépen
fényezett nickeltokban, erős,
hosszantartó esengő hanggal,
tömör acélhorgonynyal, el-
állító szerkezettel 1-ső rendű
minőség 2 frt 60 kr.

Rafael
Madonna
amulett
színes, tüzzo-
mánczos ara-
nyozott ezüst-
ből 1 frt 50 kr.
Ugyanaz
aranyból 3 frt.

Szt. Antal szo-
bor tömör
ezüsből, oxi-
dálva 1 frt
80 kr.

Szent Antal amu-
lett, színes tüzzo-
mánczos aranyozott
ezüsből 2 frt.
Ugyanaz aranyból
3 frt 50 kr.

Kakas-bresztő óra, díszített
számlappal, kiváló jó mű-
vel, 18 cm. magas 2 frt
20 kr.

Minden tárgy a kir. főpénzverdehivatal által megvizsgálva és bélyegezve.

Kitüntetve állami és aranyérmekkel. Több ezer elismerő levél birtokomban van.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

16 20 - 40

VAJNA MIKLÓS

SZÉKELYHIDY JÁNOS utóda

uri és női divatáruháza Nagyenyeden.

Kedves kötelességemnek tartom Nagyenyed város és vidéke nagyrabecsű t. vevőközönségének szíves tudomására hozni, hogy a
tavaszi és nyári **ujdonságok** óriási nagy választékban **megérkeztek**, melyeknek izléses megválasztását személyes fentlétem alkal-
mával hazai és külföldi gyárosoknál szereztem be.

Hölgyek figyelmébe!

Legmodernebb selymek, szövetek, Nöppe-Zeffirek, Voal delainek, batiztok, székesfehérvári és óbudai jó mosó atl. szatinok és
kretonok, ruhavásznak, himzett batiszok és piquék. Bármely divatlap szerinti ruhádzsek, rumburgi, creas és pamutvásznak. Különös
figyelembe ajánlom az „Enyedi“ vásznat, mely rövid idő alatt igen nagy kelendőségnek örvend, kitűnő jó minőség, 80 cm. széles,
23 méteres végekben és háromféle kivitelben hoztam forgalomba.

Szám:	1.	2.	3.
frt	4-90	5-30	5-60

Menyasszonyi kelengye 600 koronától 10000 koronáig.

Meglepő szép aplicált gyapjú, selyem és csipke függönyök, csipke-storok, szőnyegek, butorszövetek, ágy és asztalterítők.

Legújabb nap- és esőernyők.

Állandó nagy raktár kézi munkákban és hozzávalókban. Himzőgépekhez való selymek minden szín és árnyalatban.

URAK FIGYELMÉBE!

Brassói ruhaszövetek, saját gyártmányu ingek, magyar gyártmányu kalapok, nyakkendők, gallér és kézellők, sétabotok, nyakkendőtűk,
óralánczok, szivartárczák, ing- és kézelő-gombok pazar kivitelben.

Világhírű női és férfi pécsi keztyűk!

Állandó nagy raktár női, férfi, fu és leánya-czópökben, ugyszintén harisnyákban.

Melyek után magamat a nagyrabecsűlt t. vevőközönség
szíves jóindulatába és pártfogásába ajánlom,
illő tisztelettel

VAJNA MIKLÓS.

111 6-*